

Graag jullie mening hierover en als dit niet opbaar kan graag een goed argument hiervoor naar dhr. (10)(2e) *

PS. Vriendelijk dat hij het CPB voorstelt, maar no-one beats (10)(2e) *

Dank en groeten, (10)(2e)

Geachte heer (10)(2e)

Hartelijk dank voor uw opmerkingen en suggesties. U heeft uiteraard helemaal gelijk dat er altijd een meldingsvertraging in de data zit, en dat het aantal meldingen (dit geldt voor overlijdens, maar ook voor de andere uitkomsten) in de loop van de tijd wordt aangevuld en steeds vollediger wordt. Een manier om hiervoor de corrigeren, is door middel van 'nowcasting', waarbij door middel van een soortgelijke rekenmethode als die u voorstelt wordt voorspeld hoeveel gevallen er op de huidige dag nog missen en later nog zullen worden bijgevoerd. Hier zit echter een grote onzekerheid in. Om toch duidelijk te maken dat er sprake is van onderrapportage op de meest recente dagen, laten we in de grafieken wel steeds zien wat er aan meldingen in bijgekomen in de meest recente dag. U heeft zeker gelijk dat het aantal meldingen achterloopt en in de loop van tijd naar boven bijgesteld, maar dit zal niet de orde van grootte bereiken die u in uw berekeningen laat zien. We zijn daarom ook erg conservatief met het beoordelen of de curve voor het aantal gevallen al naar beneden gaat.

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: donderdag 16 april 2020 16:51
To: covid-19 surveillance <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: FW: Doorst: Grafiek overledenen

Ik kreeg net onderstaande mail...even overleggen?

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: donderdag 16 april 2020 16:45
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: Doorst: Grafiek overledenen

Ha (10)(2e) zie jij of iemand bij jullie kans om deze meneer van een antwoord te voorzien? Dank en groet, (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@gmail.com>
Datum: 16 april 2020 om 16:23:41 CEST
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Onderwerp: Grafiek overledenen

Geachte heer (10)(2e)

De cijfers in uw grafiek over het aantal overledenen per dag kloppen heel slecht met de cijfers die u dagelijks meldt over het aantal overledenen. De cumulatieve cijfers in de grafiek zijn hoger dan het op dezelfde datum gemelde totale aantal overledenen. Tegen het eind van de reeksen is het verschil beperkt (5%), maar een paar weken terug was het cumulatieve cijfer dat uit de grafiek kan worden berekend, aanzienlijk hoger dan het totale aantal dat op die dag werd gemeld. Bijvoorbeeld:

15 april 5%
 8 april 15%
 1 april 33%
 25 mrt 67%
 18 mrt 83%

Dit ziet er vreemd uit. Ik begrijp het intussen wel: de cijfer over het aantal overledenen per dag zijn voortdurend aangevuld met nieuwe cijfers over eerder niet gerapporteerde overledenen. Daardoor is het verschil voor een datum die wat langer geleden is relatief veel groter dan voor recente dagen (voor 7-14 april is het nu ongeveer 300). Maar het roept toch wel vragen op.

De cijfers suggereren dat het totale aantal overleden dat U vandaag publiceerde, 3322, over enkele weken behoorlijk naar

boven zal zijn bijgesteld. Wellicht is te schatten met hoeveel dat zal zijn, daarvoor moeten de grafieken van de afgelopen maand op een rijtje worden gezet om een goed idee te krijgen van de dagelijkse bijstellingen over eerdere perioden en van de tijd die het duurt tot de bijstellingen tot vrijwel nul zijn gereduceerd. Heel grof: als we procentuele verschil van veertien dagen geleden als maatgevend aanhouden, dan zal de 3322 van 16 april worden bijgesteld tot ruim 4400, als als we het procentuele verschil van een kleine maand geleden, 18 maart, aanhouden, zal het definitieve cijfer voor 16 april uitkomen op ruim 6000; dat komt aardig in de buurt van de oversterfte die het CBS berekent. Ik kan niet helemaal overzien wat dit precies betekent voor de ontwikkeling van het aantal overledenen per dag, maar de verschillen tussen de actuele cijfers die u publiceert en die in de grafiek, zouden makkelijk kunnen betekenen dat achteraf zal blijken dat er nu nog geen sprake van een dalende tendens.

In ieder geval zou er veel meer en betere toelichting bij de cijfers moeten worden gegeven over de manier waarop ze tot stand komen, te verwachten latere bijstellingen en de relatie met de registratieve totalen uit uw actuele overzicht. Zelf zou ik geneigd zijn bij deze cijfers meteen een schatting te publiceren van de te verwachten uiteindelijke cijfers, nadat alle aanvullende gegevens binnen zijn. Met een beetje degelijke tijdreeks- en trend-analyse op basis van de detailgegevens is dat naar mijn idee heel goed te doen; wellicht kunt het Centraal Planbureau daarbij om technische bijstand vragen.

Hoogachtend,

(10)(2e)